

Pressmeddelande: Rosengrenska och Röda Korset delar på sig. Vårdförmedlingen för papperslösa organiseras om

Som ett resultat av att lagen om vård för papperslösa från 2013 fungerar allt bättre i Göteborgsområdet har hälsobehoven för papperslösa förändrats. Från att Rosengrenska – Röda korset i stor utsträckning behövde tillgodose behovet av vård för papperslösa genom en mottagning driven av ett stort nätverk av frivilliga så tar den vanliga vården i allt större utsträckning ansvar för papperslösas vårdbehov i enlighet med lagen, mänskliga rättigheter och den medicinska etiken. Som ett resultat av det har Rosengrenska – Röda korsets egna vårdinsatser minskat och arbetet har successivt förändrats utifrån de nya förutsättningarna. Därför kommer vi den 1 september att göra en större omorganisation som bland annat innebär att den överenskommelse om en gemensam vårdförmedling som slöts 2008 mellan Rosengrenska stiftelsen och Röda korset upphör och samarbetet kommer att fortsätta i ny form.

I korthet innebär förändringen den 1 september följande:

- Rosengrenskas arbete fortsätter utan anställd vårdpersonal med enbart frivilliga krafter på samma tid och plats som tidigare.
- Arbetet kommer att fokusera på att papperslösa personer med behov av vård får en kvalificerad bedömning av sjuksköterskor och hjälp med hänvisning till vart de kan vända sig i den vanliga vården. Vi kommer inte att bedriva egen sjukvård.
- Röda Korset kommer att ha anställd sjuksköterska som arbetar med att ta emot patienter dagtid. Denna kan också hantera mer komplicerade konsultationer eller om problem uppkommer vid kontakter med vårdgivare. Sjuksköterskan placeras på Röda Korsets Behandlingscenter för krigsskadade och torterade
- Papperslösa personer med tandproblem kommer att bedömas av frivilliga tandläkare på Rosengrenska och få hjälp med hänvisning till vart de kan vända sig i folktandvården. Vi kommer inte att bedriva egen tandvård.
- Papperslösa personer med psykiska problem kommer att bedömas av frivilliga psykologer och få hjälp med hänvisning vart de kan vända sig i den vanliga vården. Några kommer att erbjudas remiss till Röda Korsets nyöppnade Behandlingscenter för krigsskadade och torterade, medan några vars behov inte kan täckas på dessa sätt kommer att erbjudas samtal hos Rosengrenskas frivilliga stödsamtalare.
- Rosengrenska och Röda Korset kommer också fortsättningsvis att ha ett nära samarbete med andra organisationer som arbetar för att möta grundläggande behov hos människor som lever papperslösa i Sverige utifrån vår uppgift att motverka ohälsa, t ex med sociala, ekonomiska och juridiska behov.

Bakgrund

Rosengrenska stiftelsen bildades 1998 i Göteborg då man upptäckte att det fanns flyktingar som fått avvisningsbesked som levde under jorden utan fyra sista siffror i Sverige och att dessa inte hade självklar och lika rätt till vård. Man startade ett nätverk av professionella inom vården och har sedan dess arbetat utifrån tre mål:

1. Att avskaffa verksamheten. Det innebär att försöka beskriva papperslösas situation och föra en diskussion om medicinsk etik och mänskliga rättigheter i syfte att förändra regelverket så att papperslösa får rätt till vård på lika villkor.
2. Att förmedla eller ge vård.
3. Att öka kunskapen om papperslösas situation och hälsa.

Arbetet har under åren bedrivits på frivilligbasis med ett mycket stort nätverk bestående av hundratals aktiva. Vi har haft en mottagningskväll varje vecka. Vi har arbetat nationellt och internationellt och medverkat till att liknande kliniker startat på flera håll i Norden. Vi har startat det nationella Rätt till vård-nätverket som efter att Sverige fick skarp kritik från FN för diskriminering av papperslösa i vården växte till idag ett drygt 70-tal organisationer representerande i stort sett hela civilsamhället.

Sedan 2008 har Röda Korset och Rosengrenska haft ett samarbetsavtal om vård för papperslösa som bland annat inneburit möjligheten att anställa sjuksköterskor för att hålla ihop arbetet. Detta var en viktig förändring då vi märkte att behoven blev större och större.

2013 infördes en ny lag om vård för papperslösa som för första gången reglerade rätten till vård för papperslösa. Därefter har det långsamt blivit lättare för papperslösa att få vård i den vanliga vården. Dock ser vi fortfarande problem som innebär att vi fortfarande behövs:

- Kunskapen om lagen om rätt till vård för papperslösa brister inom vården vilket leder till att patienter felaktigt nekats vård eller behandlas fel.
- Lagens skrivning om rätt till ”vård som inte kan anstå” för vuxna papperslösa är oklar och tolkas olika, vilket ibland leder till stora svårigheter för patienterna.
- Begreppet ”tandvård som inte kan anstå” är än mer problematiskt.
- Den psykiatriska vårdens generellt begränsade resurser drabbar ofta papperslösa med traumatisk stress eller annan psykisk ohälsa särskilt hårt.
- De särskilda regler som gäller för receptförskrivning för papperslösa är i stor utsträckning okänd för läkare vilket innebär att papperslösa patienter som regelmässigt lever i stor ekonomisk utsatthet ofta inte har råd att hämta ut mediciner till full kostnad. Många har heller inte råd att betala patientavgiften för ett besök i sjukvården.

Den nu aktuella omorganisationen görs mot bakgrund av dessa kvarstående problem.

För mer information kontakta

Matti Wirehag
Vice ordförande Rosengrenska Stiftelsen
Tel: 0736 423725
E-post: matti.wirehag@socwork.gu.se

Eva Hall
Vårdchef, Svenska Röda Korset
Tel: 040 326520 alt 070 3406520
E-post: eva.hall@redcross.se